

פרוטוקול מס' 462

מישיבת ועדת העבודה
יום ב', י"ז באדר תשל"ז, 7 במרץ 1977, שעה 10.00

נ כ ח ו:

חברי הוועדה:
ש. ארבל-אלמוזלינו - היו"ר
מ. גז
ה. זיידל
ל. דיציאן
י. דרניצקי (יודין)
י. לקט
מ. דרובלס
א. לבנבראון

מוזמנים:
מר אבולעפיה - סמנכ"ל משרד האוצר
ת. הקר - משרד האוצר
מר פרידמן
ע. אליצור - משרד המשפטים

היועץ המשפטי של הוועדה: י. אליאסוף

ר ש מ ה: מזל כהן

סדר היום: חוק נכ"ל המלחמה בנאצים (תיקון מס' 8), תשל"ז-1976.

חוק נכי המלחמה בנאצים (תיקון מס' 8),
תשל"ז-1976

אני פותחת את הישיבה ומקדמת
בברכה את האורחים שלנו.

היו"ר ש. ארבלי-אלמוזלינו:

אנחנו דנים היום בתיקון לחוק
נכי המלחמה בנאצים (תיקון מס' 8), ואני מבקשת ממר אבולעפיה להסביר
לנו מה התיקונים הכלולים למעשה בהצעת החוק.

מר אבולעפיה:

אנחנו מדברים על הצעה לתיקון

חוק נכי המלחמה בנאצים מס' 8

ולמעשה בהצעה הזאת אנחנו אישי בשורה. כמעט כל הסעיפים מדברים על
תוספת לתגמולים שמקבלים נכי המלחמה בנאצים ובאים להשוות אותם למה
שמקבלים היום נכי צה"ל. אלה התיקונים שבוצעו לפני כמה חדשים
בנכי צה"ל קודם כל לגבי התגמול הרגיל, שהיום
הבסיס הוא לפי דרגה י' של הדירוג האחיד ונשוי פלוס ילד קיבל עד עכשו
86% מדרגה י', אנחנו מציעים להגדיל ל-95% מדרגה י', כנגד זה, נשוי
בלי ילד או רווק קיבל 78% מדרגה י', יקבל עכשו 86% מדרגה י'.

הלא מדובר פה על נכי המלחמה
בנאצים. כמה זוגות יש עם ילדים?

ה. זיידל:

אשיב לך על זה אחר כך.

מר אבולעפיה:

בסעיף 2 מדובר על מחוסרי פרנסה.

גם כאן התגמולים הם לפי דרגה ט' של הדירוג האחיד כאשר משולם אחוז
מסויים מהדרגה הזאת. נכה מ-10 עד 18 אחוז נכות קיבל עד עכשו 50%
מהשכר המשולם לפי דרגה ט'. אנחנו מציעים להגדיל ל-55%. נכה מ-19
עד 39 אחוז קיבל עד עכשו 70% מהשכר המשולם לפי דרגה ט'. אנחנו
מציעים להגדיל ל-77%. נכה בעל 40 עד 100 אחוז נכות קיבל עד עכשו
90% מהשכר המשולם לפי דרגה ט'. אנחנו מציעים להגדיל ל-100%.

סעיף שלישי, נצרכים. נצרכים

קיבלו עד עכשו לפי דרגה י"ד. אנחנו מציעים שיקבלו לפי דרגה ט"ו.

סעיף רביעי, נזקקים. לגבי נזקקים,

שוב ישנה כאן העלאה בתגמולים. אנחנו מציעים להגדיל את התגמול המשולם
היום לפי דרגה ט' מ-50% ל-60%, מ-70% ל-77% ומ-90% ל-100%. כמו כן
אנחנו מציעים מ-1.4.76 להגדיל מדרגה ט' לדרגה י"ב של הדירוג האחיד.

אלה למעשה הסעיפים הנוגעים

לתגמולים. אח"כ ישנו ענין אחר. עד עכשו שלמנו עבור ילדים שהיו לנכים,
נחנו להם את התוספת של 10 לירות עבור כל ילד. אנחנו מציעים למחוק את
הסעיף הזה.

הוספנו בתיקון הקודם, ביוזמת

ת. הקר:

יו"ר הוועדה, תיקון האומר:

נכים שאינם מסוגלים לעבוד יקבלו תוספת בגובה קיצבת ילדים. בעקבות
הריפורמה קיצבת הילדים ממולמת ע"י המוסד לביטוח לאומי, על כן אין
צורך בסעיף הזה.

מר אבולעפיה:

מספר נכי המלחמה בנאצים המקבלים תגמולים הוא בערך 3,500 איש. החלוקה ביניהם היא זאת: תגמול רגיל מקבלים כולם. מהם נצרכים כ-495 איש; מחוסרי פרנסה כ-220 ונזקקים כ-350 איש.

היו"ר ש. ארבלי:

מה ההבדל בין נצרך לנזקק?

מר אבולעפיה:

למעשה בחוק נכי צה"ל אין המושג של נזקק. בין מחוסרי הפרנסה יש כאלה שבמשך שנים רבות קבלו לפי "מחוסרי פרנסה". הם היו צריכים ללכת ללשכת העבודה של משרד הבטחון ולהביא אשור שאכן לא מצאו עבודת עבודה במשך החודש. הגענו למסקנה שאנשים אלה אינם מסוגלים להסתדר בעבודה ולכן הפרדנו אותם מ"מחוסרי פרנסה" ועשינו סעיף מיוחד סעיף נזקקים. ברגע שהם נחשבים לנזקקים, הם נזקקים לכל החיים ומקבלים תשלום יותר גבוה מ"מחוסרי פרנסה" שזה ענין זמני. לכן נזקק מקבל לפי דרגה י"ב בו בזמן שמחוסר פרנסה מקבל לפי דרגה ט'. הנזקק יכול להיות בדרגת נכות של 10% עד 49%, הוא מקבל תנאים יותר טובים והוא לא צריך ללכת ללשכת העבודה. כאן הגיל הממוצע הוא 60-62.

היו"ר ש. ארבלי:

הם נזקקים לא רק בשל נכותם אלא גם בשל גילם.

מר אבולעפיה:

אחרי שוועדה רפואית קובעת שהוא אינו מסוגל יותר לעבוד,

הוא נכנס לקטגוריה של נזקקים.

כל השינויים האלה שאנחנו מבקשים לעשות יעלו לאוצר המדינה כ-5 מליון לירות לשנה.

מ. גז:

זה לא הרבה. ממתי זה יחול?

מר אבולעפיה:

חלק יחול מ-1974 וחלק מ-1976.

מ. גז:

זאת אומרת שיקבלו רטרואקטיבית.

מר אבולעפיה:

כן, מפני שהצעת החוק מונחת הרבה זמן.

היו"ר ש. ארבלי:

מתי היא הובאה לקריאה ראשונה?

מר אבולעפיה:

רק בשבוע שעבר.

היו"ר ש. ארבלי:

מדוע שר האוצר לא מצא לנכון להביא את זה קודם?

מר אבולעפיה:

לאחר שחוק נכי צה"ל אושר, פנינו ליו"ר ועדת הכספים של הכנסת ובקשנו אישור להתחיל לשלם לנכי המלחמה בנאצים לפי החיקון הזה, על אף שהחיקון לא אושר. ועדת הכספים אישרה לנו את זה ולמעשה הנכים מקבלים את התשלום כך שכמעט אין רטרואקטיביות.

היו"ר ש. ארבלי:

אנחנו פנינו מספר פעמים למשרד הבטחון והתרענו ובקשנו, במידה

ויש בכוונת שר הבטחון ושר האוצר להכניס שינויים וחיקונים בחוק נכי המלחמה בנאצים, אנא עשו את זה מהר' ככל האפשר ושלא ישלמו קודם ואח"כ יביאו בפני המחוקק שהוא יאשר את זה באין ברירה. אנחנו בדרך כלל

נמנעים מלתח אישורים רטרואקטיביים. אמנם מדובר כאן בהטבות, אבל לא יתכן מצב כזה, מאחר ויודעים שהנכים מקבלים כבר את החשלוס, אז החקיקה תהיה אח"כ. מדוע לא הזדרז משרד האוצר להגיש הצעת תיקון לחוק כדי שיוכל לקבל את האישור החוקי כמתחייב? כמה פעמים אפשר להעיר ולומר שזה לא יתכן. כל הכבוד לוועדת הכספים, היא מאשרת סכום מסויים כדי לאפשר לתת מקדמה. אבל היא לא יכולה לאשר מתן תגמולים מבלי שהוועדה הנוגעת בדבר מאשרת את התגמול. זה מנוגד לכל הליך פרלמנטרי מכובד וחקיין. לא יתכן שמשרד ממשלתי ירשה לעצמו לשלם כל עוד אין לו אישור פורמלי של הכנסת. אולי נחליט עכשו אחרת, נגדיל או נקטיין את התגמולים, מה תעשו?

לכן אני מאד מבקשת - אמנם הכנסת מסיימת את עבודתה, אבל הבקשה שלנו יפה לכל כנסת ולכל חקופה, זה עקרון שצריך להקפיד עליו ולעמוד בו - אנא הגישו תיקונים בהקדם האפשרי.

ה. זיידל:
אני מבין שהתיקון בחוק בא כדי להשוות את החוק הזה לחוק נכים כללי. בקשר לכך יש לי כמה שאלות: א. האם יש שוויון מלא בין שני החוקים, ואם לא באיזה סעיפים קיימים הבדלים. ב. האם לא הגיע הזמן לאחד לגמרי ולפשט את ההליכים כדי שיהיה קל עלינו? אני רואה שבדברי ההסבר וגם מעל במת הכנסת נאמר ובצדק שאפשר לעשות מזה חוק אחד.

מר אבולעפיה:
קודם כל לשאלתה של יו"ר הוועדה - האמת היא שאנחנו למעשה הגשנו את ההצעה לממשלה לפני זמן רב מיד לאחר שמשרד הבטחון הגיש את ההצעה שלו. אני לא רוצה להאשים אף אחד, אבל זאת עובדה. עד שוועדת שרים דנה בזה ועד שזה הוגש לכנסת עבר זמן רב וגם בכנסת זה הונח חדשים רבים. עכשו יש לי אוחה בעיה, משרד הבטחון שוב קיבל אישור על הצעה נוספת, למשל, לנצרכים אנחנו מציעים להגדיל מדרגה י"ד לדרגה ט"ו. למשרד הבטחון אושר לפי דרגה ט"ז. הם כבר קיבלו אישור מוועדת הכספים לשלם כך והם משלמים לפי זה. הנכים לוחצים עלינו ואומרים: הנה במשרד הבטחון משלמים לפי דרגה ט"ז ואתם לא משלמים לנו. לפי דעתי צריך פעם אחת ולתמיד להפסיק עם זה. זה לא בריא ולא טוב. אני חושב שזה גם בניגוד לחוק.

היו"ר ש. ארבלי:
אני חושבת שעלינו לכתוב לשר המשפטים ולשר האוצר מכתב ולהפנות את תשומת לבם למצב הזה.

האם לגבי קיצבאות הילדים הפסקתם את התשלום?

מר אבולעפיה: לא.

היו"ר ש. ארבלי:
אתם חושבים שנאשר לכם להפסיק את החשלוס רטרואקטיבי?! אם הפסקתם, אז עשיתם בניגוד לחוק, ואם צריך לקבל אישור לגבות את הכספים בחזרה, אנחנו לא נאשר לכם את זה. לא יתכן מצב כזה?!

ת. הקר:
בענין סעיף 5 לא מתעורר קושי גדול, כי אותם אנשים, עד שהסעיף הקודם אושר, היו צריכים להוכיח שיש להם ילדים ושאינם מקבלים מהמוסד לביטוח לאומי. כאשר הפרוצדורה אושרה הם התחילו לקבל מהמוסד לביטוח לאומי.

אם לא שלמחם להם, גם זה עבירה על החוק.

היו"ר ש. ארבלי:

אני צריך לבדוק את זה.

מר אבולעפיה:

לשאלה של חה"כ זיידל - אני חושב שטעית בדבר אחד, אתה למעשה דברת על נכי רדיפות הנאצים. פה מדובר על נכי המלחמה בנאצים. ישנו שוויון מלא בין שני החוקים, לא רק בחוקים אלא גם בהטבות אחרות. מה שאתה שואל ומה שנשאל מעל במת הכנסת זה לגבי נכי רדיפות הנאצים זהם פונים ומבקשים שוויון עם החוק הזה.

נתחיל לקרוא את הסעיפים.

היו"ר ש. ארבלי:

(קורא סעיף 1).

י. אליאסוף:

ההגדרה של שכר קובע בחוק המקורי הוא כך: "השכר הקובע", לגבי נכה שיש לו בן משפחה שהוא ילד - 86% מסך כל המשכורת המשתלמת לעובד המדינה שדרגת משכורתו היא "י" של הדירוג האחיד ושהרכב משפחתו הוא כמספו בני המשפחה של הנכה, ולגבי נכה שאין לו בן משפחה שהוא ילד - 78% מסך כל המשכורת כאמור. " מה שמוצע כאן זה להעלות מ-78% ל-86% כאשר הבסיס של דרגה י' נשאר.

אני מבין שאין כאן בעיה של משפחות עם ילדים.

מ. דרובלס:

יכול להיות ילד מעל גיל 18 שאינו עומד ברשות עצמו.

י. אליאסוף:

האם יש הערות לגבי סעיף 1?
סעיף 1 - נתקבל.

היו"ר ש. ארבלי:

(קורא סעיף 2).

י. אליאסוף:

סעיף (ג) זה הגדרה של תגמול לחוסר פרנסה. " (1) לנכה שדרגת נכותו מ-10% עד 18% - 50% מהדרגה הקובעת. " מה שמוצע כאן, להגדיל ב-5%. " (2) לנכה שדרגת נכותו מ-19% עד 39% - 70% מהדרגה הקובעת. " מוצע לחת תוספת של 7%. " (3) לנכה שדרגת נכותו מ-40% עד 100% - 90% מהדרגה הקובעת. " מוצע לחת תוספת גבוהה יותר מ-10%.

מהו הגיל הממוצע של האוכלוסייה הזאת?

מ. דרובלס:

גיל 62.

מר אבולעפיה:

האם יש הערות לסעיף 2?

היו"ר ש. ארבלי:

סעיף 2 - נתקבל.

(קורא סעיף 3).

י. אליאסוף:

סעיף 4' עוסק בנכה נצרך שדרגת נכותו אינה פחותה מ-50%. מה שמוצע כאן הוא לשנות לדרגה ט"ו.

כמה זה דרגה י"ד וכמה זה דרגה ט"ו?

היו"ר ש. ארבלי:

דרגה י"ד זה אלפיים ו-600 לירות ודרגה ט"ו זה אלפיים ו-876 לירות.

מר אבולעפיה:

מה זה כולל?

היו"ר ש. ארבלי:

משכורת יסוד פלוס תוספת יוקר.

מר אבולעפיה:

כולל תוספת יוקר של חודש אוקטובר?

היו"ר ש. ארבלי:

כן.

מר אבולעפיה:

האם יש הערות לסעיף 3?

היו"ר ש. ארבלי:

סעיף 3 - נתקבל.

(קורא סעיף 4).

י. אליאסוף:

מדובר פה בנכה נזקק שיש לו

אחוזי נכות מ-10% עד 50% ואין לו הכנסה נוספת. אם דרגת נכותו היא בין 10% עד 18%, לפי ההצעה הוא יקבל 60% לפי דרגה י"ב של הדירוג האחד. סעיף קטן (א) (2) מדבר על נכה שדרגת נכותו מ-19% עד 39%. היום הוא מקבל 70% מהדרגה הקובעת, כלומר דרגה ט"ו. לפי ההצעה הוא יקבל 77% מן המשכורת כאמור, היינו ממשכורת דרגת י"ב. נכה שדרגת נכותו מ-40% עד 49% מקבל היום 90% מהדרגה הקובעת. לפי ההצעה הוא יקבל 100% ממשכורת של דרגה י"ב. כאן צריך לשים לב לסעיף התחילה.

האם יש הערות לסעיף 4?

היו"ר ש. ארבלי:

סעיף 4 - נתקבל.

(קורא סעיף 5).

י. אליאסוף:

סעיף 5 לחוק העיקרי בוטל. זה אותו סעיף שהוסף בשנת חשל"ה שקבע: "היו לזכאי לחגמול לפי סעיפים 4ב, 4ג ו-4ד ילדים, והוא או בן זוגו אינו זכאי לקבל בעדם קצבה לפי פרק ו' לחוק הביטוח הלאומי, תשכ"ח-1968, תשולם לו תוספת בעד כל ילד משני ילדיו הבכירים בשיעור שהיה משתלם לפי סעיף 119 לחוק האמור אילו היו זכאים לקיצבה האמורה."

מתי נתקבל החוק הזה?

היו"ר ש. ארבלי:

29.12.74 ותחילתו נקבעה מרגע שנקבעה הזכות החדשה.

ת. הקר:

עכשו מציעים לבטל אותו מ-1.7.75, ז"א שחצי שנה היה צריך להפעיל אותו. נשאלת השאלה מה שיתם בחקופה הזאת עד שבאתם לבטל את הסעיף הזה?

היו"ר ש. ארבלי:

אנחנו נברר.

מר אבולעפיה:

עד שנקבל אינפורמציה, נעבור לסעיף 6.

היו"ר ש. ארבלי:

י. אליאסוף:

(קורא סעיף 6).

כל התיקונים לחוק נכנסים לחוק כ-1974. לגבי נכה נזקק שזכאי לקבל לפי התיקון 60% מדרגה י"ב מוצע כי בתוך שנתיים אלה יקבל 55%.

מ. גז:

במה מתבטאים 5% אלה?

מר אבולעפיה:

לא הרבה, פרוטות.

מ. דרובלס:

אני לא יכול לומר שאני חבר כנסת ותיק אבל גם לא חדש. לא זכור לי שאנחנו אי-פעם אשרנו חוק רטרואקטיבי לשלוש שנים. אפילו פה כשמדובר באוכלוסיה קטנה ודלה, כמובן שהמחוקק לא רוצה להחמיר, אבל העקרון הוא עקרון. למרות שהכנסת רוצה להטיב לאוכלוסיה זו, אנחנו לא יכולים לפגוע בעקרון. אולי ישנה אפשרות לאשר להם מענק מיוחד לתקופה הזאת ולא לאשר רטרואקטיבי לשלוש שנים?

ה. זיידל:

בתנאי שלא יפסידו את הותק.

מ. דרובלס:

זה יחושב בצורה כזאת שהם לא יפסידו את הותק.

היו"ר ש. ארבלי:

אני לא יכולה לתת את ידי לחקיקה רטרואקטיבית של שלוש שנים. גם כאשר באו נציגי משרד הבטחון עם חקיקה רטרואקטיבית לתקופה ממושכת, החרעתי על כך מעל במת הכנסת והם משתדלים לא לעשות את זה יותר.

ע. אליצור:

היות והתיקון בא להתאים את עצמו לחוק נכי צה"ל, הוא מתאים את עצמו גם מבחינת התחילה.

היו"ר ש. ארבלי:

אנחנו לא חותמת גומי. המחוקק מועל בתפקידו כאשר הוא בא לעשות

דבר כזה.

מ. גז:

עכשו צריך לטכס עצה ולקבוע את החוקיות של מה ששולם.

ה. זיידל:

היום אנחנו מאשרים חשלומים רטרואקטיביים. למחרת המחוקק יכול לעשות אחרת, הוא יכול גם להפחית מן התשלומים ואז יבואו האנשים בטענות ויאמרו: ועדת העבודה לא אישרה לנו את התוספת, היא חייבת לאשר את זה. אני מחפש הצדקה לענין הזה וזה מאד קשה.

א. לבנבראון:

אני מצטרף להתמרמרות של חברי ועדת העבודה על העובדה שהעמידו אותנו בפני דבר מוגטר. אני שואל את עצמי, מה יהיה אם נחליט שלא מאשרים לאחר שלמעשה התשלומים שולמו?

לי נראה שקודם כל יש צורך לכתוב מכתב לשר האוצר ולומר לו שאנחנו מתנגדים לדבר כזה. אבל במצב שנוצר, נראה לי שאין אפשרות לא לאשר, כי אם לא מאשרים צריך להציע משהו אחר במקום זה.

היו"ר ש. ארבלי:

הם התמהמהו כי ועדת הכספים אשרה להם את הסכומים. אנחנו מאשרים מאותו תאריך שאפשר לאשר ולא באופן רטרואקטיבי של שלוש שנים.

מר אבולעפיה:

עקרונית, אני בהחלט מסכים לזה. אבל הצרה שלנו היא שאנחנו קשורים לחוק נכי צה"ל. למעשה אנחנו תמיד באים אחריהם. גם משרד הבטחון קיבל אישור רטרואקטיבי של שנתיים. מאחר והחוק הזה צמוד לחוק נכי צה"ל, כל זמן שלא אושר להם אנחנו לא יכולים להגיש את התיקון שלנו. אם הם מגישים באיחור של שנתיים, אין ברירה אלא להגיש אחריהם. בפעם הקודמת התעוררה שאלה זאת ואני אמרתי שלמעשה יש להפנות את הבעיה למשרד הבטחון שיגיש מיד הצעת חוק לאחר שמחליטים עם ארגון הנכים. כבר היום יש לנו בעיה כאשר הם משלמים לפי דרגה ט"ז ואנחנו משלמים לפי דרגה ט"ו.

היו"ר ש. ארבלי:

הלכתם לבקש מועצת הכספים שיאשרו לכם. ברגע שהלכת לועדת הכספים

היית מגיש את הצעת החוק.

מר אבולעפיה:

אני מגיש אחרי שמשרד הבטחון מגיש. משרד הבטחון אחר בהגשת הצעת החוק

והוא קיבל אישור מועדת הכספים.

לדעתי צריך לעשות שתי פעולות

שלא לפגוע בענין זה. קודם כל צריך להפנות תשומת לב של יו"ר ועדת הכספים של הכנסת שאין לתת אישור ללא חוק, מפני שאם יש אישור לא ממהרים בהגשת הצעת החוק. ברגע שלא יהיה אישור אני בטוח שהענין יזורז. דבר שני, צריך לכתוב מכתב למשרד הבטחון שיש להגיש מיד תיקונים להצעת החוק. אנחנו צמודים למשרד הבטחון, אם הם אחרו בשנתיים, לנו אין ברירה.

י. לקט:

מדוע לממשלה אסור לשלם יותר ממה שכתוב בחוק?! אם ועדת הכספים

מאשרת הוצאת כסף מסוים והממשלה רוצה לשלם מה שהיא רוצה על-פי אישור ועדת הכספים, מה זה חשוב. אני מביין שאם כתוב בחוק 50% והממשלה משלמת 45% זה בניגוד לחוק. לא כל חשלום שהממשלה מוציאה הוא על פי חוק זה, היא מוציאה על-פי חוק התקציב. אם זה תגמולים, האם לממשלה אסור לשלם יותר ממה שכתוב בחוק?

היו"ר ש. ארבלי:

לפי זה אנחנו יכולים להפחית והממשלה יכולה לשלם יותר.

י. לקט:

השאלה היא, אם את לא מבטיחה מינימום מסויים, האם החוק נועד

לקבוע את התגמול המדויק?

תגמולים, כן.

מ. דרובלס:

אילו היו עוד מספר חדשים

מ. גז:

לעבודת הכנסת המליאה היתה יכולה להחזיר את החוק ולא לקבל אותו. אבל במציאות נשאר לנו שבוע ימים עד לפגרה. אסור לנו להשאיר דבר כזה חלוי ועומד. לפי דעתי צריך לכתוב מכתב לשר האוצר ולהביע את ההתמרמרות שלנו, אבל ביחד עם זה אסור לצאת מפה בלי לאשר את מה שהיה.

נאשר אבל לא את התאריך.

היו"ר ש. ארבלי:

מחר מבקר המדינה ישאל שאלות.

מ. גז:

שישאל, אולי כך יקפידו לנהוג לפי חוק ודין.

היו"ר ש. ארבלי:

לגבי כל ספק שתגמולים האוצר אינו מוסמך לשלם אפילו

ל. דיציאן:

אגורה אחת יותר ממה שכתוב בחוק או בתקנות ואם הוא משלם זאת אחריותו. השאלה שמתעוררת כאן היא מדוע זה באיחור. אני לא זז מהעמדה העקרונית שלי שאני מתנגד להפעלת חוק באופן רטרואקטיבי. אם הממשלה עשתה דבר בלתי חוקי שהיא תעמוד בזה, אבל שלא תבקש מאתנו, שלוש שנים אחרי שהיא משלמת, שאנחנו נאשר באופן רטרואקטיבי את החוקים הבלתי חוקיים. זה מאד לא נעים לעמוד כאן לפני הבעיה שאנחנו מסרבים לאשר חשלומום לאנשים שגם משרד האוצר חשב שזה מגיע להם. אני לא מבין מדוע, אם הוא חשב שזה מגיע להם, הוא לא אחז באמצעי היחידי שבאמצעותו הוא יכול לשלם, דהיינו להגיש הצעת חוק מתאימה.

הם חיכו למשרד הבטחון.

היו"ר ש. ארבלי:

אבל בינתיים הם שלמו. כל הסידורים האלה פסולים. הם צריכים למצוא

ל. דיציאן:

בעצמם את הדרך איך לתקן את זה ולא לבקש מועדת העבודה של הכנסת לאשר את החוק באופן רטרואקטיבי לשלוש שנים.

לגבי הנושא של הרטרואקטיביות שיטת המשפט אינה אוסרת חקיקה

י. אליאסוף:

רטרואקטיבית. יש ארצות ששם זה אסור.

לחבר הכנסת לקט - נכון שהממשלה

יכולה להוציא כספים אך ורק על-פי חוק התקציב. אבל יש חוק מס הכנסה שאומר שאזרח צריך לשלם 35% מס. האם האוצר יבוא לבוא ולומר: אני ממך אגבה רק 34%? החשובה היא, לא. כאשר חוק מסדיר בעיה מסויימת, זה לא קבוע בשום מקום, אבל השיטה שהמדינה אינה נותנת מעבר לחוק הזה. אם בחוק הביטוח הלאומי נאמר שמשלמים קיצבת זקנה בשיעור של 16% מהשכר הממוצע במשק והביטוח הלאומי רוצה לתת 17%, ההשקפה היא שהוא לא יכול לעשות בניגוד לחוק. מבחינת מינהל תקין, לא נותנים מעל מה שכתוב בחוק.

לגבי מה שאמרה חברת הכנסת גז,

נניח שלא מאשרים אז יש חלל ריק. במובן המינהל הציבורי, הממשלה שלמה כספים אבל אין כיסוי בחוק לתשלומים אלה. מבקר המדינה יכול למתוח ביקורת על מי שעשה את זה. אני מטיל ספק אם ניתן לבקש תשלומים בחזרה, אבל אפשר למתוח ביקורת על כך ששלמו כספים בלי שהיתה אסמכתא בחוק למרות שהיה תקציב בחוק.

אבל מה אם זה יאושר כמענק?

מ. דרובלס:

גם את זה היא לא יכולה לעשות. תשלומים מסוג נתינים במסגרת

י. אליאסוף:

החוק. יש חוק נכי המלחמה בנאצים. חוק התקציב בא לתת את הכסף כדי לבצע את התשלומים האלה. אם מדברים על הצד השפטי, לא היתה סמכות ואני לא חולק על כך. יצירת אי-מתן תוקף ע"י הכנסת, שוב תיצור חלל ריק. אני לא חושב שמבחינה מעשית תהיה לזה משמעות, אבל מבחינה ציבורית תהיה לזה משמעות.

במקרה אחר הייתי מציע לא לשלם. במקרה המיוחד הזה אני רוצה

מ. דרובלס:

להסדיר את העניין הרטרואקטיבי.

י. דרניצקי (יודין):

אני לא מוכן עכשו לחוות דעה בענין הרטרואקטיביות. אבל מבחינה עקרונית אני רוצה לומר לחברי הוועדה שאם מותר לממשלה להחליט לשלם באופן רטרואקטיבי תוספת לשכר העובדים, אני לא רואה מדוע לא לשלם באופן לטרואקטיבי לאנשים שבגלל נכות או מסיבות אחרות הממשלה הכירה בהם כאנשים מחוץ למעגל העבודה. נכון שההצעה לאשר חוק שלוש שנים אחורה היא בקושי מתקבלת על הדעת.

אני הייתי מציע שנטפל בחוק.

מה שנוגע לטרואקטיביות, אני רוצה לשמוע את השר או לכל הפחות את מנכ"ל האוצר. נשמע את ההסברים, אולי אחרי זה אהיה מוכן לחוות את דעתי על נושא זה.

היו"ר ש. ארבלי:

איש לא חולק על זכותם לקבל את זה. הם צריכים לקבל מה שמגיע להם.

הם אינם אשמים ואינם צריכים לסבול בגלל סחבת כזאת או אחרת. הם דווקא כלפי הנכים בסדר והם משלמים כמתחייב. הטענה שלנו היא, מדוע מתמהמהים להגיש את התיקון בחוק כדי שנוכל לתת גושפנקא חוקית לתיקון. הבעיה שלנו היא, האם אנחנו יכולים לתת אישור רטרואקטיבי לשלוש שנים. אני מתקשה לעשות את זה.

מר אבולעפיה:

אני בהחלט מסכים למה שאתם אומרים. אין ויכוח בין

משרד האוצר לביניכם. אני שוב חוזר ואומר, כאשר אשרתם את החוק של נכי צה"ל ב-1976 רטרואקטיבית מ-1974, אז היה צריך להקים את הצעקה.

היו"ר ש. ארבלי:

הקמנו צעקה.

מר אבולעפיה:

אנחנו נגררים אחריהם. הגשנו את התזכיר למשרדי הממשלה

באפריל 1976, שלושה חדשים אחרי שהחוק אושר. למעשה אנחנו היינו בסדר. המשרד נהג כמו שצריך לנהוג וברגע שאושר החוק מיד התחלנו בהליכים הדרושים לענין הזה. עד שהממשלה דנה בענין, זה לקח הרבה זמן. לכן אני חוזר ואומר, כפי שאמרה חה"כ גז, היות ונשארו שבועיים לעבודתה של הכנסת, אני מבקש, אל תשאירו את החוק תלוי ועומד. אנחנו לא נדע מה לעשות. אני לא חושב שצריך לפגוע בהם כי חוק נכי המלחמה בנאצים זהה לחוק נכי צה"ל. היות ויש שוויון מלא, אני מבקש היום לאשר את זה. אני שוב אומר, צריך לכתוב ליו"ר ועדת הכספים ולמשרד הבטחון כדי להסדיר אחת ולתמיד את הבעיה הזאת.

ה. זיידל:

אני מציע שנחליט באופן מפורש, בהתחשב עם הנכים ובהתחשב עם

הבקשה המיוחדת, אנחנו מאשרים את התיקון הזה תוך מחאה.

מ. גז:

גם אני תומכת באותה הצעה, כי לא הייתי רוצה שהם יקבלו בניגוד

לחוק מה שהם מקבלים. על כל פנים יהיה רשום בפרוטוקול, שועדת העבודה קובעת לעצמה שנגמר הענין של רטרואקטיביות ולקראת הבאות חייבים כל המשרדים הנוגעים בדבר להיות ערים לענין זה ושלא יעמדו בפני מבחנים מסוג זה.

היו"ר ש. ארבלי:

לפני שנצביע אני מבקשת אינפורמציה לסעיף 5.

ח. הקר:

הט שלמו מהזמן שנכנס לתוקף.

היו"ר ש. ארבלי:

מתי הוא נכנס לחוק?

ת. הקר:

19.12.1974. ברגע שבביטוח
הלאומי בוטל פרק ו' הפסיקו

לשלם את זה והם קבלו מכח זכותם לפי חוק הביטוח הלאומי. אצלם לא
נוצר פער.

היו"ר ש. ארבלי:

לענין הרטרואקטיביות אין לי
הצעה.

מ. גז:

ההצעה היא כפי שאמרתי, שהפעם
אין לנו ברירה, מתוך התמרמרות
ומחאה ובהתחשב עם הנכים אנחנו מוכרחים לאשר את הצעת החוק.

ל. דיציאן:

נכתוב: תחילתם של סעיפים 1 עד 4
תהיה מ-1 לאפריל 1976 והאוצר
ימצא את הדרך איך לתרץ את הדבר בפני מבקר המדינה.

היו"ר ש. ארבלי:

מדוע שלא תבטלו את החוק הזה?
אם הוא צמוד לחוק נכי צה"ל

אולי תכניסו סעיף שאומר כל מה שקיים לגבי צה"ל יהיה קיים גם לאלה
ואז לא צריך לעסוק בתאומים, הדבר נעשה בעת ובעונה אחת.

ת. הקר:

זה ענין לתיקון הבא.

היו"ר ש. ארבלי:

בוודאי לא עכשו. כך לא תצטרכו
לחכות כל פעם עד שהם יתקנו.

דבר שני, אילו היינו שומעים

כאן הודעה שמה שהיה לגבי העבד, היה ומהיום והלאה משרד האוצר יקפיד
שתופעות כאלה לא תקרנה, אני יכולה להבין. אבל אנחנו לא שומעים את זה.
אם נקבל מכתב משר האוצר אשר יאמר, הנסיבות היו כאלה וכאלה, אנחנו
מודים שזה לא נוהל תקין ומקובל ומתחייבים מהיום והלאה להקפיד שתופעות
כאלה לא יהיו, אז הפעם, לפני משורת הדין, נקבל את ההצעה של
חברת הכנסת גז ואולי נסתפק במכתב שיוגש ע"י משרד האוצר ונקרא אותו
מעל במת הכנסת. הצעתי הצעה שלדעתי היא מוצא מכוון גם לוועדה וגם
למשרד האוצר.

מ. דרובלס:

אני מעלה חומר למחשבה. אף אחד
לא רוצה לפגוע בנכים. כולנו

בעד זה שהנכים יקבלו את מה שמגיע להם. אבל הבעיה היא לשמור על
כבודה של הכנסת ולאשר חוק באופן רטרואקטיבי לשלוש שנים, אני משוכנע
שגם הממשלה אינה רוצה בזה. מה יקרה אם נאשר את החוק מה-1 באפריל
1976 ונוסיף סעיף בחוק האומר שישולם לנכים סכום חד פעמי.

מ. גז:

זה חסד ולא זכות.

ל. דיציאן:

זה בצורה עקיפה רטרואקטיבי.

היו"ר ש. ארבלי:

הצעתי את ההצעה הזאת ואני מבקשת
ממר אבולעפיה להתייחס אליה.

מר אבולעפיה:
אני מוכן להתחייב שנתאם עם משרד הבטחון, בעת שהם מגישים, אנחנו נגיש במקביל את התיקונים המקבילים. אבל להתחייב כמה זמן הדיון יקח בממשלה וכמה זמן מהממשלה לכנסת, זה איני יכול להתחייב וזאת עובדה שלא משרד האוצר במקרה זה היה לא בסדר.

היו"ר ש. ארבלי:
שהענין התעכב מהודש אוקטובר עד היום בזה משרד האוצר אשם. זה לא הובא לכאן, כי זה לא היה דחוף וממילא אתם משלמים.

תגישו לנו מכתב שיכיל את כל הדברים האלה, שלגבי העתיד יהיה תאום וכל אותו הסבר לגבי ענין הרטרואקטיביות ואני אקרא את זה מעל במח הכנסת. ברגע שנקבל את המכתב אני אעמיד את הנושא להצבעה. במידה וזה"כ דיציאן יגיש הסתייגות, שמורה לו הזכות הזאת.

מ. דרובלס: מה בקשר לתחילה של סעיף 5?

היו"ר ש. ארבלי:
הם טוענים שהתחילה היא מאז הרפורמה ומאותו תאריך משתלם עבור ילדים באמצעות המוסד לביטוח לאומי ומשום כך צריך לבטל את הסעיף הזה.

מ. דרובלס: אני מציע שהתחילה לא תהיה

מה-1 ליוני 1975, אלא

מה-1 לאפריל 1976.

הם יקבלו פעמיים.

מר אבולעפיה:

שיקבלו פעמיים. פעם שניה שידאגו להגיש את הצעת החוק

מ. דרובלס:

בזמן.

אני מבין שהגימלה הזאת פטורה ממס הכנסה. אם אנחנו

ה. זיידל:

מבטלים את סעיף 5, אנשים מקבלים לפי חוק הביטוח הלאומי ושם אין פטור ממס הכנסה. זאת תביעת האוצר, שהרפורמה החדשה לא משחררת ממס הכנסה גם אלה שמקבלים קיצבאות.

הם לא חייבים במס. יש נקודות זיכוי ונקודות קיצבה.

היו"ר ש. ארבלי:

אני מבקש לבדוק את הענין הזה. יש התחבות בין היועצים

ה. זיידל:

המשפטיים של משרד האוצר והמוסד לביטוח לאומי בענין זה.

אני מבקש סליחה שלא הייתי בתחילת הדיון. אני מבין

ל. דיציאן:

מהדיון שהדרגה אליה צמודים התשלומים היא עכשו לנכי צה"ל יותר גבוהה, לא דרגה י"ב אלא דרגה יותר גבוהה ומתכוננים אחרי האישור לאשר את זה גם כן. זה יהיה שוב רטרואקטיבי. מדוע שלא נעשה את זה עכשו?

השאלה אם אתם רוצים להפוך את הסדר.

ת. הקר:

ל. דיציאן:
אני מציע שנכניס את זה לחוק הזה.
אף אחד לא אומר שזה נושא חדש.
כאן יש דרגות. אני מציע שנחליט להתאים את זה למה שנכי צה"ל כבר מקבלים.

היו"ר ש. ארבלי: תשקלו גם את הענין הזה.

ה. זיידל:
נניח שמשרד האוצר יחליט שזה נושא חדש. לכן אני מציע שאתם תעשו את זה בזריזות ותגישו לנו תיקון לשבוע הבא.

מר אבולעפיה:
לא נספיק כי יש פרוצדורה מסוימת של ימים.

ה. זיידל: אני מציע לאחד את החוקים.

מר אבולעפיה:
משרד הבטחון קיבל אישור מוועדת הכספים לשלם. אני מוכן שאתם תתנו את האישור לשלם עד לתיקון החוק.

היו"ר ש. ארבלי:
אנחנו מוכנים רק לפי החוק.
תבררו את הענין הזה ותתנו לנו חשבה ביום רביעי. הוועדה לא רואה בזה נושא חדש.

אני רוצה לעבור לענין אחר.
הכנסת החליטה להסמיך את ועדת העבודה לדון בענין התגמולים לראשי ערים. ההחלטה הזאת של הכנסת היתה בשבוע שעבר ביום שלישי והייתי מבקש שנקבע ועדת משנה שתחיל לדון בכל הסוגיה הזאת. אני מציעה שנסתפק בוועדה של חמישה חברים וההרכב יהיה מחברי הכנסת: ארבלי, ורטמן, דיציאן, זיידל ואבטבי. אני מציעה להחליט שהנושא יהיה בסמכותה של ועדת המשנה ושלא יחזור למליאת הוועדה.

ה. זיידל:
אני מציע שזה יהיה בסמכות ועדת המשנה אלא אם הוועדה תחליט בגלל חילוקי דעות להביא למליאת הוועדה.

היו"ר ש. ארבלי:
אם כך אנחנו מחליטים שהרכב הוועדה הוא כפי שהצעתי.

תודה רבה, ישיבה זו נעולה.